

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ТЕХНІКУМ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови приймальної комісії

А.А.Палаш

2019р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**
на основі повної загальної середньої освіти

Розглянуто і схвалено на засіданні
предметної екзаменаційної комісії
з української мови

Протокол № ___ від _____ 2019р.

Голова комісії

Т.М.Шугай

Полтава 2019

Пояснювальна записка

Українська мова є державною мовою України. Це передбачає її пріоритетне використання в усіх сферах суспільного життя. Оволодіння українською мовою сприяє залученню до надбань культури українського народу, виробляє почуття впевненості у власних силах, допомагає свідомо мотивувати вибір майбутньої професії.

Програму вступного випробування з української мови і літератури розроблено з урахуванням чинних програм з української мови та літератури для 9–11 класів (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-6611 від 23.12.2004 р.) та програм для профільного навчання учнів 10–11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України № 1021 від 28.10.2010 р.).

Матеріал програми вступного випробування з української мови і літератури розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис. Стилїстика», «Орфоепія. Орфографія», «Розвиток мовлення»; «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII — початку XX ст.», «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес».

Програма з української мови і літератури передбачає глибоку систематизацію знань з мови та літератури, формування вільно, комунікативно виправдано користуватися засобами рідної мови, закріплення і розширення знань у практичній діяльності, уміння оперувати набутими знаннями, сформованими навичками.

Удосконалення мовних умінь та навичок, поглиблення вивченого з мови та літератури, вироблення практичних навичок, розвиток творчих здібностей забезпечують послідовне формування і накопичення знань молоді з рідної мови – національної святині, скарбниці духовних надбань народу та української літератури.

Вступне випробування з української мови і літератури для вступників на основі повної загальної середньої освіти проводиться у формі тестування.

Орієнтовний тематичний план

№	Назва розділу, теми
I.	Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.
1.	Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Алфавіт. Склад. Наголос. Уподібнення та спрощення в групах приголосних.
2.	Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків.
3.	Орфоепія. Відображення вимови голосних та приголосних звуків.
4.	Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Правила вживання м'якого знака та апострофа. Подвоєння букв. Правопис префіксів і суфіксів.
5.	Правопис великої літери. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис <i>н</i> та <i>нну</i> прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови.
II.	Лексикологія. Фразеологія
6.	Лексикологія як учення про слово. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми.
7.	Лексика української мови за походженням та за сферою вживання. Фразеологізми . Поняття про стійкі сполуки слів і вирази.
III.	Будова слова. Словотвір
8.	Будова слова . Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
9.	Словотвір . Основні способи словотворення в українській мові. Складні слова. Способи їх творення.
IV.	Морфологія
10.	Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові
11.	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням. Ступені порівняння якісних прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи)
12.	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням. Групи числівників за будовою. Типи відмінювання числівників.
13.	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників
14.	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова. Види дієслів. Часи дієслова. Способи дієслова.

№	Назва розділу, теми
15.	Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i> .
16.	Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.
17.	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.
18.	Службові частини мови та їх особливості. Правопис службових частин мови.
19	Вигук як частина мови. Правопис вигуків.
V.	Синтаксис. Стилїстика
20	Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Види словосполучень.
21.	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень.
22.	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Способи їх вираження. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.
23.	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.
24.	Просте ускладнене речення.
25.	Ознаки складного речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин.
26.	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення.
27.	Типи безсполучникових складних речень. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні
28.	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку
29.	Способи відтворення чужого мовлення.
30.	Стилї мовлення.
VII.	Розвиток мовлення
31.	Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності. Тема й основна думка висловлювання. Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.
VIII.	Українська література
32.	Усна народна творчість. Загальний огляд.
33.	Давня українська література. Загальний огляд.
34.	Література кінця XVIII — початку XX ст. Загальний огляд.
35.	Література XX ст. Загальний огляд.
36.	Твори українських письменників-емігрантів.
37.	Сучасний літературний процес. Загальний огляд.

Українська мова

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
<p>1. Фонетика. Графіка. Орфоєпія. Орфографія</p>	<p>Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i>. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо, ьо</i>. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>ни</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови</p>	<p>Вступник повинен уміти: <i>Визначати</i> в словах голосні, тверді і м'які, дзвінкі й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові. <i>Визначати</i> місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i></p>
<p>2. Лексикологія. Фразеологія</p>	<p>Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика</p>	<p><i>Пояснювати</i> лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та <i>використовувати</i> їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. <i>Знаходити</i> в тексті й доречно використовувати в мовленні</p>

	<p>української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми</p>	<p>вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> їх у мовленні</p>
<p>3. Будова слова. Словотвір</p>	<p>Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з</p>	<p><i>Виділяти</i> закінчення слів від основи, <i>членувати</i> основу на значущі частини, <i>добирати</i> спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; <i>розрізняти</i> форми слова й спільнокореневі слова, правильно <i>вживати</i> їх у мовленні; <i>визначати</i> спосіб творення слів</p>
	<p>однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [o], [e] у складних словах</p>	
<p>4. Морфологія. 4.1. Іменник</p>	<p>Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній.</p>	<p><i>Розпізнавати</i> іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; <i>визначати</i> основні способи</p>

	<p>Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви <i>-а(-я)</i>, <i>-у(-ю)</i> в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові</p>	<p>творення іменників; правильно <i>відмінювати</i> іменники, <i>відрізнати</i> правильні форми іменників від помилкових; <i>використовувати</i> іменники в мовленні, <i>послугуючись</i> їхніми виражальними можливостями</p>
<p>4.2. Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи)</p>	<p><i>Розпізнавати</i> прикметники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розряди прикметників за значенням; <i>утворювати</i> форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; <i>розрізнати</i> основні способи творення відносних і присвійних прикметників; <i>відмінювати</i> прикметники; <i>відрізнати</i> правильні форми прикметників від помилкових</p>
	<p>прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи)</p>	<p>прикметників; <i>розрізнати</i> основні способи творення відносних і присвійних прикметників; <i>відмінювати</i> прикметники; <i>відрізнати</i> правильні форми прикметників від помилкових</p>
<p>4.3. Числівник</p>	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на</p>	<p><i>Розпізнавати</i> числівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за</p>

	<p>позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників. Узгодження числівника з іменником. Уживання числівників для позначення часу й дат. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників</p>	<p>значенням, основні способи їх творення, відмінювання; <i>відрізняти</i> правильні форми числівників від помилкових; <i>добирати</i> потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; <i>визначати</i> сполучуваність числівників з іменниками</p>
4.4. Займенник	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників</p>	<p><i>Розпізнавати</i> займенники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; <i>відрізняти</i> правильні форми займенників від помилкових, правильно <i>добирати</i> потрібні форми займенників і <i>використовувати</i> їх у мовленні</p>
4.5. Дієслово	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i>, <i>-то</i>). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів.</p>	<p><i>Розпізнавати</i> дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів, дієвідміни, особливості словозміни кожної дієвідміни; <i>використовувати</i> один час і спосіб у значенні іншого; <i>розрізняти</i> основні способи творення дієслів, зокрема видових форм, форм майбутнього часу недоконаного виду, форм умовного та наказового</p>

	<p>Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на-но, -то.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>способу дієслів; <i>відрізняти</i> правильні форми дієслів від помилкових.</p> <p><i>Розпізнавати</i> дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, відмінювання; <i>відрізняти</i> правильні форми дієприкметників від помилкових; <i>добирати</i> й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні. <i>використовувати</i> дієприкметники в мовленні.</p> <p><i>Розпізнавати</i> дієприслівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; <i>відрізняти</i> правильні форми дієприслівників від помилкових; <i>правильно будувати</i> речення з дієприслівниковими зворотами</p>
4.6. Прислівник	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та</p>	<p><i>Розпізнавати</i> прислівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників, основні способи творення прислівників; <i>відрізняти</i></p>

	<p>найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу</p>	<p>правильні форми прислівників від помилкових; <i>добирати</i> й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> прислівники в мовленні</p>
4.7. Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників</p> <p>Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток</p>	<p><i>Розпізнавати</i> прийменники, <i>визначати</i> їхні морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> форми прийменників у мовленні</p> <p><i>Розпізнавати</i> сполучники, <i>визначати</i> групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> сполучники в мовленні</p> <p><i>Розпізнавати</i> частки, <i>визначати</i> групи часток за значенням і вживанням; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> частки в мовленні</p>
4.8. Вигук	<p>Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків</p>	<p><i>Розпізнавати</i> вигуки, <i>визначати</i> групи вигуків за походженням; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> вигуки в мовленні</p>

<p>5. Синтаксис 5.1. Словосполучення.</p>	<p>Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені</p>	<p><i>Розрізняти</i> словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й реченнями; <i>визначати</i> головне й залежне слово в підрядному словосполученні; <i>визначати</i> поширені й непоширені словосполучення, типи словосполучень за способами вираження головного слова</p>
<p>5.2. Речення</p>	<p>Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю</p>	<p><i>Розрізняти</i> речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання</p>
	<p>необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання)</p>	
<p>5.2.1. Просте двоскладне речення</p>	<p>Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і</p>	<p><i>Визначати</i> структуру простого двоскладного речення, способи вираження підмета й присудка (простого й складеного), особливості узгодження присудка з підметом; правильно й</p>

	дієслівний). Способи їх вираження	комунікативно доцільно використовувати прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок)	<i>Розпізнавати</i> види другорядних членів та їхні типи й різновиди, <i>визначати</i> способи вираження означень, додатків, обставин, роль порівняльного звороту; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці, порівняльному звороті
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні	<i>Розпізнавати</i> типи односкладних речень, <i>визначати</i> особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені	<i>Розпізнавати</i> просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i>

	означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно <i>розставляти</i> розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	<i>Розпізнавати</i> складні речення різних типів, <i>визначати</i> їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. <i>Добирати</i> й <i>конструювати</i> складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно <i>розставляти</i> розділові знаки, <i>будувати</i> схему такого речення
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смилові зв'язки між частинами складносурядного речення	<i>Розпізнавати</i> складносурядні речення, <i>визначати</i> смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно <i>використовувати</i> його виражальні можливості в мовленні
5.2.5.2. Складно-підрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;	<i>Розпізнавати</i> складнопідрядні речення, <i>визначати</i> їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, <i>відображати</i> її в схемі складнопідрядного речення; <i>визначати</i> основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування

	2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю	
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні	<i>Розпізнавати</i> безсполучникові складні речення; <i>визначати</i> смислові відношення між їхніми частинами-реченнями (однорідними й неоднорідними), особливості інтонації безсполучникових складних речень; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	<i>Визначати</i> структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> виражальні можливості речень цього типу в мовленні
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.	<i>Визначати</i> в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; <i>замінювати</i> пряму мову непрямою; правильно й доцільно <i>використовувати</i> в тексті пряму мову й цитати; правильно <i>вживати</i> розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції	<i>Розпізнавати</i> стилї мовлення, <i>визначати</i> особливості кожного з них; <i>користуватися</i> різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування

<p>7. Розвиток мовлення</p>	<p>Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення</p>	<p>Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично оцінювати прочитане. Аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів. Будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. Уміти формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. Знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання</p>
-----------------------------	---	--

Українська література

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні уміння та навички
1. Усна народна творчість	<p>Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».</p> <p>Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки»</p> <p>Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла»</p>	<p>Вступник повинен уміти:</p> <p><i>Аналізувати</i> літературний твір чи його уривок.</p> <p><i>Розрізняти</i> види і жанри усної творчості.</p> <p><i>Розрізняти</i> і називати різновиди календарно-обрядових пісень.</p> <p><i>Аналізувати</i> зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.</p> <p><i>Визначати</i> провідні мотиви історичних пісень, характеризувати образи героїв їх – історичних осіб.</p> <p><i>Визначати</i> тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай.</p> <p><i>Виділяти</i> у фольклорних творах анафори, рефрени, постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу, <i>визначати</i> їхню художню роль.</p>
2. Давня українська література	<p>«Слово про похід Ігорів»</p> <p>«Повість минулих літ»</p> <p>(уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги, про напад хозарів)</p> <p>Григорій Сковорода.</p> <p>«De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми</p>	<p><i>Знати</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • художній образ, • прототип; • тема, ідея, мотив художнього твору; • проблематика та конфлікт у художньому творі; • сюжет і композиція літературного твору; • позасюжетні елементи; <p><i>Знати та вміти визначати</i> в літературному творі тропи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • епітет, • порівняння; • метафору, • алегорію,

		<ul style="list-style-type: none"> • гіперболу; • метонімію, • оксиморон. <p><i>Знати</i> характерні риси бароко.</p>
3. Література кінця XVIII — початку XX ст.	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»</p> <p>Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся»</p> <p>Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт».</p> <p>Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»</p> <p>Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»</p> <p>Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»</p> <p>Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»</p> <p>Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей»</p>	<p><i>Знати</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; • епос, новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману; • лірика, сонет, гімн, послання, поема, тематичні різновиди лірики; • драма, комедія, трагікомедія, власне драма, містерія, драма-феєрія. • Види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія. <p><i>Визначати</i> дво- і трискладові віршові розміри.</p>
4. Література XX ст.	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo»</p> <p>Ольга Кобилянська. «Земля»</p> <p>Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня»</p> <p>Микола Вороний. «Блакитна Панна»</p> <p>Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»</p> <p>Павло Тичина. «О, панно Інно», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...»</p> <p>Максим Рильський. «Молось і вірю...»</p>	<p><i>Визначати</i> місце і роль митця в літературному процесі.</p> <p><i>Знати</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • український модернізм і його особливості; • модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм; <p><i>Знати</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, епіформа, паралелізм); • риторичні звертання і запитання,

	<p>Микола Зеров. «Київ - традиція» Микола Хвильовий. «Я (Романтика)» Юрій Яновський. «Дитинство» Володимир Сосюра. «Любіть Україну» Валер'ян Підмогильний. «Місто» Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом» Микола Куліш. «Мина Мазайло» Богдан-Ігор Антонич. «Різдво» Олександр Довженко. «Україна в огні», «Зачарована Десна» Андрій Малишко. «Пісня про рушник» Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти - людина», «Задивляюсь у твої зіниці» Олесь Гончар. «Залізний острів» Григір Тютюнник. «Три зозулі з поклоном» Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О земле втрачена, явися!..» Іван Драч. «Балада про соняшник»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • алітерація, асонанс; • різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); • кіноповість; • усмішка. <p><i>Вміти пояснювати</i> поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Розстріляне відродження»; • психологізм; • асоціативність.
	<p>Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай»</p>	
<p>5. Твори українських письменників-емігрантів</p>	<p>Іван Багряний. «Тигролови» Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?»</p>	<p><i>Орієнтуватися</i> в основних тенденціях функціонування української літератури за кордоном і творчості українських письменників-емігрантів. <i>Знати</i> особливості пригородницького роману.</p>
<p>6. Сучасний літературний процес</p>	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, "Нова дегенерація",</p>	<p><i>Орієнтуватися</i> в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; знати літературні угруповання 80-90-х років,</p>

	<p>"Пропала грамота", "ЛуГоСад"). Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука. Утворення АУП (Асоціації українських письменників). Література елітарна і масова. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років, його риси.</p>	<p>найвизначніших представників літератури. <i>Визначати</i> найхарактерніші ознаки постмодернізму</p>
--	--	--

Рекомендована література

Українська мова

1. Заболотний В.В. та ін. Українська мова (підручник), 9 кл.– К.: Генеза, 2009.
2. Глазова О.П. та ін. Українська мова (підручник), 9 кл.– К.: Зодіак-ЕКО, 2009.
3. Пентиліук М.І. та ін. Українська мова (підручник), 9 кл.– К.: Освіта, 2009.
4. Єрмоленко С.Я. та ін. Українська мова(підручник), 9 кл.– К.: Грамота, 2009.
5. Єрмоленко С.Я. та ін. Українська мова (академічний рівень) (підручник), 10 кл.– К.: Грамота, 2010.
6. Заболотний О.В. та ін. Українська мова (рівень стандарту) (підручник), 10 кл.– К.: Генеза, 2010.
7. Глазова О.П. та ін. Українська мова (академічний рівень) (підручник), 10 кл.– К.: Зодіак-ЕКО, 10
8. Єрмоленко С.Я. та ін. Українська мова (рівень стандарту) (підручник), 11 кл.– К.: Грамота, 2011.
9. Заболотний О.В. та ін. Українська мова (рівень стандарту) (підручник), 11 кл.– К.: Генеза, 2011.
10. Заболотний О.В. та ін. Тестовий контроль знань. Українська мова та література. 10 клас (академічний рівень): навчальний посібник, 10 кл.– К.: Літера ЛТД, 2012.
11. Заболотний О.В. та ін. Тестовий контроль знань. Українська мова та література. 10 клас (рівень стандарту): навчальний посібник, 10 кл.– К.: Літера ЛТД, 2012.
12. Авраменко О. М. та ін. Власні висловлення. Рекомендації щодо написання власного висловлення. Критерії оцінювання. Зразки власних висловлень. – К.: Грамота, 2013
13. Дубчак О.П. та ін. Українська мова та література. ЗНО за 30 днів. Навчальний посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. 10-11 клас. – К.: Генеза, 2013
14. Дубчак О.П. та ін. Українська мова та література. Тренувальні тести до ЗНО. 10-11 клас. – К.: Генеза, 2013
15. Заболотний В.В. та ін. Українська мова та література. Повний шкільний курс. Довідник для підготовки до ЗНО, 10-11 кл.– К.: Генеза, 2013.
16. Заболотний О.В. та ін. Тестовий контроль знань. Українська мова та література. 11 клас (рівень стандарту): навчальний посібник, 11 кл.– К.: Літера ЛТД, 2012.
17. Заболотний О.В. та ін. Тестовий контроль знань. Українська мова та література. 11 клас (академічний рівень): навчальний посібник, 11 кл.– К.: Літера ЛТД, 2012.

Українська література

18. Авраменко О. М. та ін. Українська література. 9 клас. – К.: Грамота, 2009
19. Авраменко О. М. та ін. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень). 10 клас. – К.: Грамота, 2010
20. Семенюк Г.Ф. та ін. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень). 10 клас. – К.: Освіта, 2010
21. Семенюк Г.Ф. та ін. Українська література* (профільний рівень). 10 клас. – К.: Освіта, 2010
22. Семенюк Г.Ф. та ін. Українська література (рівень стандарту, академічний). 11 клас. – К.: Освіта, 2011
23. Авраменко О. М. Українська література (рівень стандарту, академічний). 11 клас. – К.: Грамота, 2011

ФОРМА, СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Вступне випробування з української мови та літератури вступник на основі повної загальної середньої освіти складає у формі тестування.

Завдання I рівня:

12 тестових завдань закритої форми з української мови та літератури з вибором однієї правильної відповіді, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Для кожного тестового завдання з вибором відповіді дано чотири варіанти відповідей, з яких тільки одна правильна.

Завдання II рівня:

Включають 4 тестових завдання з української мови та літератури на встановлення відповідності, кожне з яких оцінюється в 1-4 бали, 1 бал за кожен правильно встановлену відповідність (логічну пару).

Завдання III рівня:

Це власне висловлювання на запропоновану тему обсягом 1 сторінка формату А4 (200-250 слів). Завдання оцінюється 8 балами:

Теза – 0,5б.; Аргументи - 0,5б.; Приклад з літератури або інших видів мистецтва – 0,5б.; Приклад із життя чи історії – 0,5б.; Логічна послідовність – 1б.; Висновок – 1б.; Орфографія і пунктуація – 2 б.; Лексика, граматики, стилістика – 2б.

Загальна кількість тестових балів (найбільше 36) ділиться на 3 і одержується оцінка за 12-бальною шкалою

Бали, отримані на вступному випробуванні, переводяться у шкалу від 100 до 200 балів за такою схемою:

Тестовий бал	Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Тестовий бал	Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка
1		не склав	19		135
2		не склав	20		140
3	1	не склав	21	7	145
4		не склав	22		150
5		не склав	23		155
6	2	не склав	24	8	160
7		не склав	25		165
8		не склав	26		170
9	3	не склав	27	9	175
10		не склав	28		180
11		не склав	29		185
12	4	100	30	10	190
13		105	31		195
14		110	32		196
15	5	115	33	11	197
16		120	34		198
17		125	35		199
18	6	130	36	12	200

Голова екзаменаційної комісії _____

 Т.М. Шугай